

Landstingsstyrelsen

Manifesta Småland 2018

Bakgrund

Vartannat år arrangeras samtidskonstbiennalen Manifesta på olika platser i Europa.

Under 2013 och 2014 har Landstinget i Jönköpings län, Regionförbundet i Kalmar län och Regionförbundet södra Småland undersökt förutsättningarna för att ansöka om småländskt värdskap år 2018.

Denna tjänsteskrivelse beskriver processen fram till idag, grundidén med Manifesta, motiv för Manifesta i Småland 2018, tidsplan framåt samt vilka åtaganden som det innebär att anordna Manifesta.

Till tjänsteskrivelsen har följande bilagor lagts för ytterligare information:

1. Manifesta i Småland 2018 – en förstudie
2. Avsiktsförklaring – Manifesta 12 Småland 2018
3. Ansökan, disposition/utkast till struktur kommer senare
4. Bid Procedure Manifesta 12 - 2018

Processen fram till idag

Initiativet till ett undersökande av förutsättningarna togs av Kulturparken Småland, Växjö konsthall, Vandalorum, Kalmar konstmuseum och avdelningen Bild och form/Kultur och utveckling, Landstinget i Jönköpings län. Anna van der Vliet, Institute of Contemporary Ideas and Art, fick i uppdrag att genomföra en förstudie (se bilaga) som presenterades för regionerna under hösten 2013. Dessa aktörer utgör tillsammans processens konstnärliga arbetsgrupp.

I december 2013 besökte delar av styrelsen för International Foundation of Manifesta (IFM) Småland. En administrativ grupp bestående av länens regionala tjänstemän med kulturansvar tillsattes för att arbeta vidare med ärendet. Gruppen har under perioden arbetat med kunskapsinhämtning och en gemensam avsiktsförklaring för de tre regionerna. Parallellt har finansieringsmöjligheter och juridiska frågeställningar undersökts.

Manifesta – The European Biennial of Contemporary Art

Manifesta är en av de ledande biennialerna inom samtidskonst i världen. Idén är att vartannat år skapa en biennial i ett område någonstans i Europa och därigenom uppmärksamma regioner, städer, områden eller platser som ligger bortom kontinentens konstcentra. För Manifesta är den lokala kontexten helt integrerad med utställningen och på så sätt skiljer sig Manifesta från flera andra stora konsthändelser som Venedigbiennalen och Documenta i Kassel.

Manifestaorganisationen, IFM, är baserad i Amsterdam. Styrelsen består av internationella kuratorer, konstnärer, kritiker och tidigare arrangörer av Manifesta.¹

Motiv för Manifesta i Småland 2018

I förstudien konstateras att många områden i Europa är intresserade av att få arrangera en så pass prestigefylld händelse som Manifesta. Konkurrensen är hård och det är avgörande att hitta ett intressant koncept att bygga en ansökan utifrån. Anna van der Vliet har under våren 2014 haft i uppdrag att med utgångspunkt i förstudien genomföra konceptutvecklingen i samråd med berörda aktörer och formulera Smålands ansökan.

Ansökande konkurrenter för 2018 är:

- Palermo, Italien
- Prag, Tjeckien

Det konceptuella ramverk som skrivs fram i Smålands ansökan och det som Manifesta intresserar sig för just här är den småländska hantverks- och formgivningstraditionen. Exempelvis kopplat till glaset och möblerna finns i Småland en gedigen hantverkstradition och produktionskapacitet där mötet mellan konst, konsthantverk och design är framträdande. Utmaningen är den omvandlingsprocess som står i samklang med utvecklingen i övriga Europa och som rör konsekvenserna för produktion i övergången från industri- till kunskapssamhälle och gränslandet mellan konst, konsthantverk och design.

Landstinget i Jönköpings län, Regionförbundet i Kalmar län och Regionförbundet södra Småland har under våren 2014 arbetat fram en avsiktsförklaring (se bilaga) där följande gemensamma motiv för att anordna Manifesta i Småland 2018 beskrivs:

¹ Sedan 1996 har Manifesta arrangerats på följande platser: Rotterdam (1996), Luxemburg (1998), Ljubljana (2000), Frankfurt (2002), San Sebastian (2004), Nicosia (2006), Trentino/Sydtyrolen (2008), Murcia i dialog med Nordafrika (2010), Limburg (2012). Kommande biennaler är planerade till Eremitaget i S:t Petersburg (2014) och Zürich (2016).

- Småland och Öland uppmärksammas på konstområdet nationellt och internationellt.
- Småland och Ölands medborgare får, via olika aktiviteter, utställningar och pedagogiska program, möjlighet att möta internationell samtidskonst av toppklass.
- Kulturinstitutionerna, det regionala kulturlivet och näringslivet får möjlighet att samverka med internationella konstnärer och nå en internationell publik.
- Besöksnäringen i Småland stärks genom regionala, nationella och internationella konstbesökare.
- Smålands tradition av innovation mellan konstnärer/designers och näringsliv förnyas.

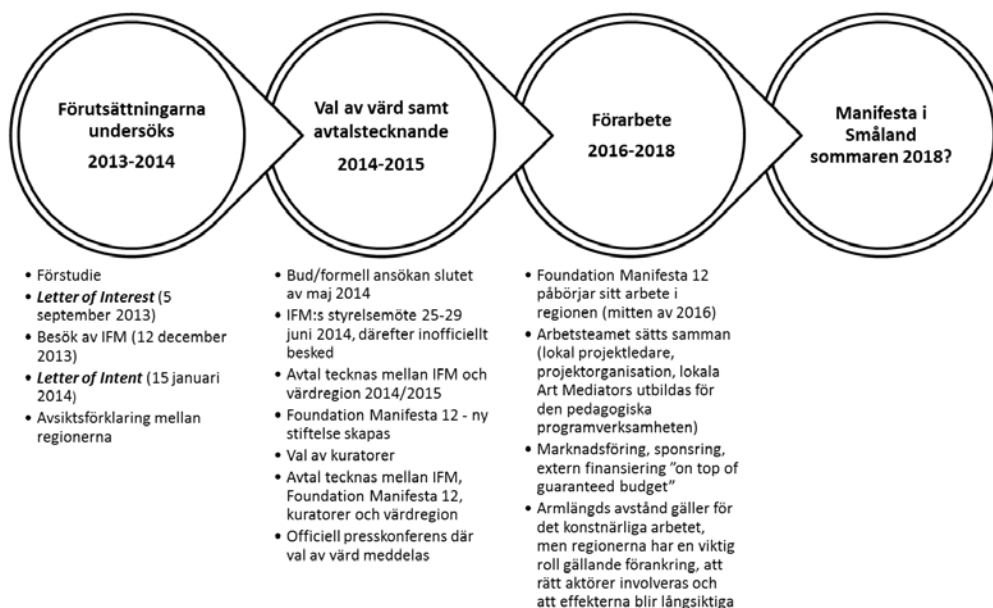
Tidsplan

Den tidsplan som finns beskriven i IFM:s dokument Bid Procedure Manifesta 12 – 2018 (se bilaga) har förlängts med några månader, vilket innebär att ansökan om värdskap ska vara IFM tillhanda i slutet av maj 2014. Beslut om värdskap för Manifesta 12 fattas vid IFM:s styrelsemöte 25-29 juni. Ett första avtal tecknas mellan IFM och utvald värddregion i slutet av 2014. Två veckor efter att avtal tecknats betalas en så kallad ”transfer fee” till IFM som ger värddregionen tillgång till varumärket Manifesta samt organisationens resurser och nätverk.

Nästa steg i processen är att en ny stiftelse sätts upp, under första delen av 2015. För varje upplaga av Manifesta sätts en självständig stiftelse upp under nederländsk lag. Stiftelsen förfogar över den aktuella upplagens budget och det konstnärliga innehållet med utgångspunkt i IFM:s syften och mål. Värddregionen tilldelas hälften av styrelseposterna i stiftelsen. Som framgår av bilagd avsiktsförklaring kommer det att säkerställas att representation finns från alla tre län.

När kuratorer valts ut för den tolfte upplagan av Manifesta tecknas ett nytt avtal mellan IFM, stiftelsen för Manifesta 12, kuratorer och värddregion. Först därefter håller Manifesta en officiell presskonferens där val av värd för 2018 års upplaga presenteras.

En lokal projektledare utses tidigt i processen för att arbetet med förankring och konceptutveckling ska kunna komma igång snabbt. Omkring mitten av 2016 påbörjas ett mer omfattande arbete i regionen, då delar av IFM:s projektorganisation flyttar hit och arbetsteamet sätts samman.

Ekonomiska åtaganden

Att arrangera Manifesta är en stor investering och ett flertal aktörer kommer att involveras. Olika finansieringsmöjligheter undersöks för tillfället. När avtal tecknas mellan IFM och värdregionen i slutet av 2014 är det dock det offentliga, i form av Statens kulturråd, Landstinget i Jönköping, Regionförbundet i Kalmar län och Regionförbundet södra Småland, som garanterar insatsen. Det innebär att beslut gällande den regionala finansieringen behöver fattas under hösten innan avtal tecknas.

Kostnader och planerad finansiering fördelas i svenska kronor enligt nedan (beräknat på valutakurs 1€ = 9,4 SEK)

Kostnader	2014	2015	2016	2017	2018	Totalt
Transfer fee	5 085 400					5 085 400
Minimum budget		3 760 000	9 400 000	9 400 000	18 800 000	41 360 000
Totalt	5 085 400	3 760 000	9 400 000	9 400 000	18 800 000	46 445 400

Finansiering	2014	2015	2016	2017	2018	Totalt
Statens kulturråd	5 085 400	3 760 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	21 745 400
LJ			1 700 000	1 700 000	4 833 333	8 233 333
RfKI			1 700 000	1 700 000	4 833 333	8 233 333
RfsS			1 700 000	1 700 000	4 833 333	8 233 333
Totalt	5 085 400	3 760 000	9 400 000	9 400 000	18 800 000	46 445 400

I budget ovan ingår de överföringar som görs dels till IFM och dels till Manifesta 12 för genomförandet av biennalen, omfattning totalt 46 445 400 SEK.

”Transfer fee” är den summa som betalas till IFM två veckor efter att det första avtalet tecknats och som ger tillgång till varumärket Manifesta samt organisationens resurser och nätverk.

I ”minimum budget” ingår alla kostnader för genomförandet av Manifesta 12, det vill säga lönekostnader för lokal projektledare, arbetsteam, kuratorer och konstnärer, resor, alla konstnärliga produktioner, marknadsföring och extern sponsring utöver ”minimum budget”. Det är den nya stiftelsen Manifesta 12, där regionerna har hälften av platserna, som förfogar över ”minimum budget”.

Det kan även konstateras att det finns kostnader och insatser som för tydlighetens skull inte tagits med i ovanstående budget:

- Förstudien har finansierats av Kulturbryggan (100 000 SEK)
- Konzeptutveckling och ansökan finansieras av regionerna (175 000 SEK)
- Samordning, i form av arbetstid (regionerna samt involverade kulturinstitutioner)
- Inför avtalstecknande behöver juridisk kompetens anlitas
- Inför genomförandet av Manifesta kan en mängd olika aktiviteter och program ”off-Manifesta” genomföras. Dessa är i nuläget inte inkluderade i budget ovan.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att godkänna *Avsiktsförklaring – Manifesta 12 Småland 2018* enligt bilaga

att tillsammans med Regionförbundet Södra Småland och Regionförbundet i Kalmar län, skicka in ansökan om 2018 års värdskap för den tolfte upplagan av Manifesta – The European Biennial of Contemporary Art

att ansökan görs under förutsättning av deltagande också av Regionförbundet Södra Småland, Regionförbundet i Kalmar län och Statens kulturråd samt

att Landstinget i Jönköpings läns finansiella åtagande uppgår till max. 8 233 000 för hela arrangemanget.

LANDSTINGETS KANSLI

Agneta Jansmyr
Landstingsdirektör

Ola Lundmark
Regional utvecklingsdirektör

MANIFESTA I SMÅLAND 2018

En förstudie
2013-10-25
Anna van der Vliet

ICIA

INSTITUTE FOR CONTEMPORARY
IDEAS AND ART

Inledning och bakgrund

Elna Svenle på Vandalorum, Nicolas Hansson på Växjö Konsthall, Bertil Bäckström på Kulturparken Småland, Martin Schibli då på Kalmar Konstmuseum (har ersatts av Bengt-Olof Johansson, chef) och Mike Bode konstutvecklare vid Jönköpings län gjorde en gemensam ansökan till Kulturbryggan under våren 2013 för att få medel till att genomföra en förstudie om att undersöka möjligheten att ansöka om att arrangera Manifesta i Småland under 2018.

Ansökan beviljades och man anlidade mig i egenskap av grundare och konstnärlig ledare för ICIA - Institute for Contemporary Ideas and Art för att genomföra en förstudie. Uppdraget innefattade att undersöka de institutionella, konceptuella, ekonomiska och geografiska ramarna som sedan skulle ligga som underlag för ett beslut om en ansökan var möjlig att genomföra.

Mitt arbete påbörjades i augusti med ett startmöte på Vandalorum den 15 augusti där arbetsgruppen träffades för att gå igenom uppdraget och lägga en tidsplan. Vi beslutade då att förstudien, som alltså var tänkt som ett underlag för beslutsfattande om en ansökan överhuvudtaget var möjlig att genomföra, skulle bli klar den 25 oktober.

Efter mötet kontaktade jag Manifesta vars organisation är baserad i Amsterdam. Tidigare i år offentliggjordes att St Petersburg (Eremitaget) är arrangör 2014 och redan i somras kom beskedet att Manifesta 2016 ska äga rum i Zurich. Vid min första kontakt med Manifestas direktör Hedwig Fijen framkom att ansökningsförfarandet inför ett arrangörskap 2018 redan var i full gång och att det var deadline för ett första steg i ansökningsförfarandet redan den 5 september. Alla institutioner i arbetsgruppen behövde författa en intresseanmälan (ett så kallat *letter of interest*) för Manifestas styrelse att göra en första gallring och besluta vilka som kvalificeras som sökande. Styrelsemötet ägde rum den 7 september och kort därefter fick vi beskedet att Småland valdes som en av fyra sökande till Manifesta 2018.

Med andra ord blev tidsplanen omkullkastad och själva förstudiens mål blev egentligen att säkerställa att en ansökan skulle bli möjlig att genomföra. Det visade sig nämligen att nästa steg i ansökningsförfarandet, ett *letter of intent* ska vara Manifesta tillhanda i december 2013. Inför det planeras ett besök den 11-13 december då Hedwig Fijen, direktör Manifesta, Georgia Taparell, koordinator och Esther Reguiera, styrelsemedlem besöker Småland för att träffa alla intressenter och få en större inblick i Smålands unika landskap. I mars 2014 ska ansökan lämnas in och strax därefter beslutar Manifestas styrelse om vem som bli arrangör 2018.

Eftersom många områden i Europa är intresserade av att få arrangera en så pass prestigefylld och viktig händelse som Manifesta är konkurrensen hård och det är avgörande att hitta ett intressant koncept att bygga en ansökan utifrån. Det är också avgörande att det finns ett starkt åtagande i det område som arrangerar Manifesta för att säkerställa den professionalism som kännetecknar Manifesta.

Efter en rad möten med parter i respektive län och med Kulturrådet är min slutsats att det finns ett starkt åtagande och intresse för att göra en ansökan i mars 2014. Det finns också ett tillräckligt bra koncept att utveckla inför ansökningsarbetet. Den här förstudien kan ses som en kortfattad inledning till de områden som kommer att vidareutvecklas i själva ansökningsarbetet som ICIA – Institute for Contemporary Ideas and Art har fått i uppdrag att genomföra.

Stockholm, 2013-11-01

Anna van der Vliet,
grundare och konstnärlig ledare ICIA Institute for Contemporary Ideas and Art

Om Manifesta

Manifesta – The European Biennial for Contemporary Art är en av de ledande biennialerna inom samtidskonst i världen. Idén är att vartannat år skapa en biennial i ett område någonstans i Europa och syftar till att uppmärksamma regioner, städer, områden eller platser som ligger bortom kontinentens konstcentra.

Manifestaorganisationen är baserad i Amsterdam. Det är en styrelse bestående av internationella curatorer, konstnärer, kritiker och arrangörer. Direktör är Hedwig Fijen. De regioner, områden osv som står som arrangörer för Manifesta utses av Manifestas styrelse och direktör.

Sedan 1996 har Manifesta arrangerats i följande städer/områden:

1996 – Rotterdam
1998 – Luxemburg
2000 – Ljubljana
2002 – Frankfurt
2004 – San Sebastian
2006 – Nicosia
2008 – Trentino-South / Tyrolen
2010 – Murcia i dialog med Nordafrika
2012 – Limburg

Kommande biennaler är planerade till:

2014 – Eremitaget i St Petersburg
2016 – Zürich

Ansökande konkurrenter för Manifesta 2018 är:

Palermo/Italien, Köpenhamn/Malmö, och Helsingfors/Tallin, där de två sistnämnda alltså innefattar två länder liksom två städer, varav ytterligare en i Sverige.

Kriterier som sociala, politiska, geografiska, infrastrukturella, konceptuella och ekonomiska faktorer är av stor betydelse, likaså den generella konstnärliga och intellektuella kontexten.

Publik, program och målgrupp

För Manifesta är den lokala kontexten helt integrerad med utställningen och på så sätt skiljer sig Manifesta från flera andra stora konsthändelser som Venedigbiennalen och Documenta i Kassel. Därför är också de boende och verksamma i Småland oerhört viktig som målgrupp. Genom olika programaktiviteter kopplade till eller rent av i samarbete med befintliga föreningar, skolor och institutioner kommer långvariga relationer att etableras. Manifesta ska ses som betydligt mer än en utställning under tre månader 2018. Den pedagogiska verksamheten är en av Manifestas grundpelare som de värnar högt. Till Manifesta i Limburg/Genk i Belgien 2012 besökte 20% av de boende i området utställningen och 37 000 personer deltog i olika programverksamheter.

Smålands unicitet och konceptuellt ramverk

Namnet Småland kommer från att man slog samman flera "små land" till ett gemensamt. Begreppet smålänningar finns belagt sedan medeltiden. Enligt sägnen är seghet, påhittighet och företagsamhet utmärkande för smålänningens 12 små landskap.

Småland är en av Sveriges starkaste företagarregioner sedan en lång tid tillbaka. Jordarna i Småland var fattiga men skogen var en stor tillgång. I synnerhet i Västra Småland har möbelindustrin varit stark sedan mitten på 1800-talet och trots att senare års villkor medfört nedläggningar av många gamla möbelfabriker så lever traditionen vidare. Flera möbel- och inredningsföretag kända i såväl Sverige som internationellt är baserade i Värnamo som exempelvis Källemo. Den erkända arkitekten och möbelformgivaren Bruno Mathsson bodde i Värnamo där nu Bruno Mathsson center ligger i hans tidigare bostad. Bruno Mathsson kom från en familj där flera generationer var möbelsnickare. IKEA, en av världens mest etablerade inredningskedjor har sitt huvudkontor i Älmhult där man också planerar för ett nytt IKEA museum.

Glasriket ligger i ett område i Kronobergs och Kalmar län (Emmaboda, Lessebo, Nybro och Uppvidinge) och där går traditionen av att tillverka munblåst glas tillbaka sedan 1742. Området består av 13 glasbruk, där Kosta och Pukeberg tillhör de mest kända. Museet Boda Glass Factory är ett interaktivt museum mitt i området.

Småland har en gedigen hantverkstradition och produktionskapacitet där konst, konsthantverk och design ofta möts, i de så kallade kulturella och kreativa näringarna. Det är en industri som står inför en stor förvandlingsprocess i samklang med övrig europisk utveckling som gått från att vara producenter till beställare av billigare produktion utanför Europa. Man talar ofta om potentialen i de kulturella och kreativa näringarna och att det är här som framtidens och till viss del samtidens Europeiska kraft ligger. Men det är en process som inte är helt okomplicerad och i Småland ser vi hur tidigare blomstrande industrier som Orrefors Kosta Boda nu

förflyttar själva tillverkningen utomlands för att det är billigare. Däremot vill man behålla själva konsthantverket – de handblåsta glasföremålen - i Kosta.

Den här inriktningen på kulturella och kreativa industrier och mötet mellan konst, konsthantverk och design är ett område som inte tidigare varit föremål för ett undersökande i en Manifestakontext och någonting som Manifesta redan har uttryckt ett intresse för. Manifesta letar efter nya kontexter, nya energier och nya sammanhang för konsten att utgå ifrån.

Det är således det som är mest kännetecknande och aktuellt för Småland som bildar själva grundkonceptet i den ansökan som ska vara Manifesta tillhanda i mars 2014. Konceptet som kommer att vidareutvecklas och fördjupas utgår ifrån ett undersökande av konsekvenserna för produktion i övergången från industri- till kunskapssamhälle och gränlandet mellan konst, konsthantverk och design.

Institutionella förutsättningar i respektive län

De fyra institutioner som står bakom förstudien är Vandalorum i Värnamo, Kulturparken i Småland och Växjö konsthall i Växjö och Kalmar konstmuseum. Men det finns betydligt fler större och mindre institutioner runt om i Småland. Inför en ansökan kommer fler potentiella samarbetsparter att kontaktas och även om det är viktigt att till viss del hålla det öppet för den av Manifesta utsedda konstnärliga ledaren för Manifesta 2018 att besluta om utställningsplatser, så ska det här ses som ett interregionalt projekt som involverar många olika institutioner och andra lokala initiativ. Förutom i egenskap av utställningsplatser kan möjliga samarbeten ske exempelvis genom olika slags programverksamheter under eller inför utställningen.

Jönköpings län

I Jönköpings län ligger Vandalorum i Värnamo som drivs av Stiftelsen Museum Vandalorum med stöd från Värnamo kommun, Jönköpings läns landsting, Kulturrådet samt privata sponsorer. Vandalorum arbetar med nationell och internationell samtidskonst och design och har även ett uppdrag att vara Jönköpings läns konstpedagogiska centrum med flera tongivande aktiviteter bland annat projektet Möten med minnen, en serie specialanpassade museivisningar som vänder sig till personer med demenssjukdom och deras anhöriga. Ca 35% av Vandalorums besökare är från Värnamo eller andra delar av Jönköpings län, medan hela 65% är turister från Sverige och internationellt.

På Vandalorum ryms även Smålands Konstarkivs samling om ca 1500 konstverk samt deras aktiva utställningsverksamhet med inriktning på konst med anknytning till Småland. Smålands konstarkivs intendent håller i en 10 veckors konsthistorisk kurs varje år med ca 90 deltagare.

Förutom Vandalorum finns flera andra museer, utställningsrum och konstaktörer i Jönköpings län som kan engageras i ett Manifesta-samarbete. Några exempel är Jönköpings Läns museet (som delvis är en konsthall), Nässjö konsthall, Gislaveds

konsthall, Vetlanda museum, Eksjö Museum och Gränna museum.

I Jönköpings län hittar vi Högskolan för kommunikation och media, Förängen – en folkhögskola med inriktning bild och form och 12 stycken gymnasieskolor som driver olika bild/konst/media undervisning som eventuellt kan mobiliseras i det pedagogiska arbetet på olika sätt.

Kronobergs län

I Växjö i Kronobergs län ligger Kulturparken Småland som är ett aktiebolag som ägs av Landstinget Kronoberg och Växjö kommun. Kulturparken Småland bildades 2009 med målet att samordna kulturarvsfrågorna i Kronobergs län. Ambitionen är att spegla förändringsprocesser i Kronobergs län, i går, idag och i framtiden. I verksamheten ingår Smålands museum, Sveriges glasmuseum⁵³, Utvandranas hus, Kronobergs slottsruin, Kronobergs lantbruksmuseum, Kulturarvscentrum södra Småland, Kronobergsarkivet och Ångaren Thor. De arbetar med samlingar, arkiv, publik verksamhet samt kulturmiljöfrågor som byggnadsvård och arkeologi. Under 2012 genomförde Kulturparken i Småland inte mindre än sexton egenproducerade utställningar och tre samproducerade. Verksamheten innehar en stor samling med fornfynd, bruks- och konstglas, textil, folklöre och bildkonst, men bildkonstsamlingen visas i mycket liten skala.

Växjö konsthall är en kommunal konsthall, som visar utställningar med svenska och internationella konstnärer. Det är en mötesplats, där den samtida konsten synliggörs och diskuteras. Utöver utställningar har verksamheten ett brett programutbud med konstnärssamtal, kulturkvällar, föreläsningar, konserter, workshops och happenings – och fri entré. På Växjö Konsthall förhåller man sig laborativt och undersökande till konsten, därför kallas den pedagogiska verksamheten för Konstlabb.

I Kronobergs län finns även Ljungbergsmuseet, Smålands konstarkiv, konstföreningar, Italienska palatset, Bergdala konstgalleri, Funkisfabriken, Alvesta utställningshall, Hofs livs, Plan B, Macken, Galleri Sigma. Tillfälliga utställningsprojekt i det offentliga rummet är bland annat Å-konstbiennalen, Araby Art site och Växjö Art Site.

I Kronobergs län finns flera utbildningar. Förutom tidigare nämnda Linnéuniversitetet i Växjö även Riksglasskolan i Orrefors, Grimslövs folkhögskola och S:t Sigfrids folkhögskola.

Kalmar län

I Kalmar ligger Kalmar museum som också inrymmer Designarkivet. Kalmar konstmuseum arbetar med regional och nationell samtidskonst med internationell profil mot nordöstra Europa. Konstmuseet har även en samling som endast visas i tillfälliga utställningar och ofta i relation till samtidskonst. Designarkivet är beläget i Pukeberg och är ett institut som bland annat utvecklar en forskningsmiljö i samarbete med Arkitektur och designcentrum i Stockholm och som även gör profilutställningar ca en gång varje år på konstmuseet.

Andra viktiga utställningsaktörer som eventuellt kan utgöra potentiella samarbetsparter i Manifesta-projektet är Glass Factory, Boda, Vida konsthall

museum, Virserums konsthall, Oskarshamns kulturhus, Västerviks museum, Döderhultarmuseet, Kalmar läns museum, Ekerums konstsalong, Ekerum Öland, Himmelsberga museum. Därtill finns ett knappt 20-tal gallerier i Kalmar län bland andra Kultivator i Dyestad på Öland och Teatergalleriet i Kalmar, varav ett flertal är säsongsbundna till sommaren. Det finns ett 30-tal konstföreningar spridda på 12 kommuner. Det finns även flera verkstäder som Lindöateljéerna i Kalmar och Kulturmagasinet Bergkvara.

Bland utbildningar i Kalmar län finns Capellagården, Gamleby folkhögskola – fotoutbildning, textil design, Linnéuniversitetet, uppdelat på Växjö, Kalmar och Pukeberg, Nybro, Designutbildning, grafisk Design (flyttas till Kalmar) och Glasdesign i Pukeberg, Nybro, Ölands folkhögskola – konstskola 1 och 2 som har gästföreläsare både nationella och internationella.

Det finns med andra ord ett enormt utbud av större och mindre potentiella utställningsplatser, samarbetsparter och utbildningar i de tre län som ansöker om Manifesta 2018. Inför ansökan kommer en mer fördjupande bild av de möjligheter och utmaningar som Småland står inför och på vilket sätt det kan bli ett intressant ämne för Manifesta att undersöka närmare.

Infrastruktur

Småland är ett av Sveriges större landskap och störst i södra Sverige med en yta på 31 070 kvm. Här bor 758 551, vilket innebär 24,4 personer per kvm. Som en jämförelse kan nämnas Skåne med 114,5 eller Nederländerna med 395 invånare per kvm. Jönköpings län är 10 475 kvm med 339 116 invånare; Kalmar län är 11 171 kvm med 233 548 invånare; Kronobergs län är 9 424 kvm med 185 887 invånare. Det är ett stort område och glesbefolkat. Det finns en fantastisk natur med skog och mängder av sjöar, ett slags svensk idyll som många känner igen från Astrid Lindgrens böcker. Men storleken ställer också krav på en tydlig samordning och ett välutvecklat informationsmaterial för att möjliggöra för en utställning som äger rum i ett så stort område att kännas sammanhållen och överblickbar.

De största städerna är Jönköping, Kalmar och Växjö som samtliga har flygplatser och tågförbindelser. Flygplatserna är främst för inrikesflyg, men det går direkt tågförbindelser mellan Köpenhamns flygplats.

Sommaren är den tid på året som Manifesta bör äga rum i Småland. Dels är det enligt Lena Larsson, VD för Smålandsturism, den tid på året där området har minst beläggning och därför lättast kan tillhandahålla en större turistnäring. Dels finns det stora möjligheter att marknadsföra paketresor där ett par dagars besök till Manifesta kan utvecklas till att bli en längre sommaresemester i det idylliska Småland.

Det bör också anordnas Manifestabussar som tar besökare på turer till de olika platserna där utställningarna äger rum. Platserna är ännu ej bestämda och kommer att delvis vara öppet för Manifestas konstnärliga ledare (curator) att bestämma, men

ett krav är att Manifesta äger rum i alla tre län: Jönköping, Kronoberg och Kalmar. Det är därför långa avstånd emellan och kan vara otillgängligt för de besökare som inte är bilburna. Detta gäller givetvis internationella och nationella besökare, men även lokala.

Det finns många restauranger, hotell och andra slags boenden (husuthyrning etcetera) och Smålandsturism håller nu på att utveckla en övergripande strategi för hela Småland som möjliggör för en tydligare överblick och samordning ur ett infrastrukturellt perspektiv.

Det finns ett stort intresse från turistnäringen att få Manifesta 2018 och ett samarbete med Smålandsturism kommer vara väldigt viktigt för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för Småland att få många besökare under utställningsperioden.

Samarbeten

Manifesta 2018 i Småland är i sig ett stort interregionalt samarbetsprojekt där Jönköping, Kronoberg och Kalmar gemensamt står som arrangörer. Men Manifesta skulle också innebära flera andra slags samarbeten.

Statens konstråd

En samarbetspart redan i ansökningsarbetet bör vara Statens konstråd som genom Magdalena Malm, direktör, har uttryckt sitt intresse för ett samarbete. Statens konstråd håller på att utveckla sin organisation till att också omfatta tillfälliga utställningsproduktioner i det offentliga rummet. Då Manifesta 2018 i Småland skulle ha just produktion i fokus är därför Statens konstråd en mycket bra samarbetspart som genom sin erfarenhet och kompetens i att arbeta med komplexa nya konstproduktioner på olika sätt kan bli en viktig tillgång och samarbetspart.

En annan viktig aspekt i ett samarbete med Statens konstråd är möjligheten att arrangera ett förprogram som leder upp till Manifesta-utställningen. Även om Manifesta är en oerhört lokalt förankrad utställning som vänder sig till de boende och verkande i det området som utställningen äger rum, är naturligtvis konstpubliken också av avgörande betydelse. Möjligheten att lägga program (föreläsningar, seminarier och andra events) på Statens konstråd i Stockholm året innan öppningen av utställningen i Småland (att göra parallella programserier såväl i Småland som i Stockholm), skulle bearbeta den svenska konstkontexten avsevärt, då den främst finns i Stockholm. På så sätt skulle Manifestas innehåll och program förankras hos konstpubliken och öka närvaron av viktiga svenska konstaktörer.

Universitet och forskning

Manifesta-organisationen har tydligt uttryckt att en stor anledning att välja arrangörer så pass lång tid före själva utställningen delvis beror på möjligheten att samarbeta mellan de olika utställningarna (St Petersburg 2014, Zurich 2016), men också att koppla in forskning och fördjupade samarbeten med universitet.

I Småland är Linnéuniversitet stort och beläget såväl i Växjö som Kalmar. En dialog har påbörjats med Professor i organisation och ledarskap Lars Lindkvist (bland annat medförfattare och redaktör till "Kulturens kraft för regional utveckling") som visat ett stort intresse att på något sätt följa Manifesta i Småland.

Den relativt ny tillträdde vicerektorn och dekanen Peter Aronsson vid institutionen för Konst och humaniora är ytterligare en person vars kompetens skulle vara en stor tillgång och kunna generera samarbete med universitetet.

Vandalorum har av Jönköpings läns landsting och Kulturrådet fått i uppdrag att vara Jönköpings läns konstpedagogiska centrum. Inom denna verksamhet ryms flertalet program, däribland forskning- och utbildningsverksamhet på avancerad nivå inom ämnesområdet *Skapandets praktik: företagande och mediala möjligheter*. Verksamheten är tvärvetenskaplig och länkar samman konst, design, teknik, företagande och mediala möjligheter. Verksamheten bedrivs i nära samarbete med Linnéuniversitetet och Högskolan i Jönköping och leds av fil.dr. Karin Havemose anställd av Vandalorum. Under 2014 planeras Karin Havemoses anställning att växlas över till en ordinarie professur. Målsättningen är även ett Masterprogram samt tre doktorandtjänster inom ämnesområdet. Eftersom pedagogik och programverksamhet är en oerhört viktig grundpelare i Manifesta är detta en enorm tillgång såväl inför en ansökan som i ett eventuellt arrangörskap.

Det finns som tidigare nämnt en rad olika utbildningar inom konsthantverk, design och konst i Jönköpings- och Kalmar- och Kronobergs län som på olika sätt kan involveras.

Näringslivet

Själva konceptet för Manifesta i Småland 2018 bygger på nära samarbeten med industrin såväl i större som i mindre skala. Det kan röra sig om större produktioner som görs i samarbete med de företag som finns inom trä, stål, möbler och så vidare, till att tidigare blomstrande industrilokaler som delvis avvecklats kan användas som utställningsplatser. En annan viktig möjlighet är att koppla ihop konstnärer, formgivare med mer småskaliga företag för olika slags kunskapsutbyten och potentiella samarbeten.

Ansökan

Som konstaterats i inledningen finns det bra förutsättningar att genomföra en ansökan om att arrangera Manifesta 2018. Småland har redan kvalificerats som en av fyra konkurrenter och deadline för ansökan är i mars 2014. ICIA – Institute for Contemporary Ideas and Art anlitas för att genomföra själva ansökan. Nedan följer en tidsplan för den process som en ansökan innebär. Därefter ges förslag på hur en ansökningsorganisation och fördelning av de ekonomiska insatserna kan fördelas. Förslaget bygger på de samtal och möten som förts med förstudiens uppdragsgivare,

politiker och tjänstemän i Jönköpings- och Kronobergs län samt med nära kontakt med Erik Åström på Kulturrådet.

Tidsplan inför ansökan

- 1) **Letter of interest** – skickas från de institutioner som är intresserade av att vidare undersöka möjligheten till en ansökan. Letter of interest skickades den **5 september 2013** från Vandalorum, Kalmar konstmuseum, Växjö konsthall och Kulturparken i Småland. Den 6 september fattade Manifestastyrelsen beslut om att vilja fortsätta dialog kring möjligheterna för Småland att arrangera Manifesta. Småland har utsetts som en av fyra tävlande.
- 2) **Möte med Manifestas direktör Hedwig Fijen och styrelseledamot Esther Reguiera** – den **11-13 december** kommer Hedwig Fijen, Esther Reguiera och koordinator Georgia Taparell från Manifestas konstor i Amsterdam att besöka Småland och få en större inblick. Den **12 december kl 12-14** hålls ett större möte på Vandalorum för alla intresserade parter fatt träffas och få en större inblick i vad ett Manifestaarrangörskap innebär och hur ansökan ska gå till. En inbjudan skickades ut den 4 november.
- 3) **Letter of Intent** – i **januari 2014** skickas ett Letter of Intent, där de parter som ansöker om ett arrangörskap beskriver intentionen, det specifika med Småland, den konstnärliga infrastrukturen och varför Manifesta 2018 bör vara just här, samt garanterar den ekonomiska insatsen vilket är € 541 000 (transfer fee som ska frigöras direkt efter en ansökan är beviljad) samt € 3 794 508 (för 2016, summan kommer indexeras inför 2018, alltså bli något högre) för själva biennalen.
- 4) **Besök av hela Manifestas styrelse** – mellan **januari-mars 2014** besöker hela Manifestas styrelse Småland
- 5) **Ansökan** – i **mars 2014** ska ansökan vara inskickad
- 6) Strax därefter fattas beslut om vem som blir arrangör för Manifesta 2018.

Organisation och ekonomi

Projektet att ansöka om att arrangera Manifesta 2018 är ett interregionalt samarbetsprojekt mellan Jönköpings län, Kronobergs län och Kalmars län. Förslaget är att Jönköpings län är projektägare (en sådan måste finnas). Dessa tre län gör ett avtal om ett samarbete och skriver ett gemensamt *letter of intent* i januari 2014.

En nära dialog har förts under hösten 2013 med Erik Åström på Kulturrådet. Kulturrådet är oerhört positiva till Manifesta 2018 och vill vara med och stötta projektet. Kulturrådet kan gå in med den insats på € 541 000 som måste frigöras redan 2014, direkt efter tävlingen är avgjord. Det innebär troligtvis att de tre regionerna kommer att göra en gemensam ansökan om regionala utvecklingsmedel från Kulturrådet i februari 2014. Det pågår ännu en dialog om exakt hur det här ska gå till.

De ekonomiska insatserna som måste garanteras inklusive det belopp på €541 000 under 2014 för att kvalificera för att arrangera Manifesta är drygt € 4 335 508 (beroende på indexering). Om man räknar högt innebär det ca 45 miljoner kronor. Om tre län/regioner och Kulturrådet delar på den här insatsen blir det drygt 11 miljoner per part över fem år mellan 2014-2018, vilket innebär ca 2, 25 miljoner om året.

Vinster och avkastning

En total svensk investering på drygt € 4 335 508 är dock en liten investering i relation till de vinster som följer.

1) **TURISTNÄRING:** De senaste tre Manifesta har haft ett genomsnitt på ca 105 000 besök – varav ca 30% är internationella besökare, och ytterligare ett stort antal är nationella (varierar från år till år) . I genomsnitt har tillresande besökare till Manifesta spenderat drygt 2 övernattningar. Det är en stor och mycket omfattande turistnäring som skulle stärka resmålet Småland.

2) **VARUMÄRKESBYGGANDE**
Genom att arbeta med ett koncept som kännetecknar Småland och som genom samtidskonst skulle undersökas på en rad olika sätt, kommer varumärket Småland att stärkas.

3) **INTERNATIONELL UPPMÄRKSAMHET**

Antal journalister närvarande på
Manifesta 7 (2008) = 1615 st
Manifesta 8 (2010) = 1987 st
Manifesta 9 (2012) = 1526 st

Det har i sin tur resulterat i enormt antal artiklar i världsomspännande press, alltifrån Le Monde till New York Times till följande antal:

Manifesta 7 (2008) = 1303 st
Manifesta 8 (2010) = 1809 st
Manifesta 9 (2012) = 1573 st

4) **EKONOMISK AVKASTNING PÅ INVESTERING:**

De olika arrangörerna för de senaste tre Manifesta, har investerat i olika grad och i flera fall betydligt större summor än vad organisationen kräver för ett arrangörskap. Detta delvis för att man ser direkta ekonomiska vinster i en

sådan investering.

MANIFESTA 7 (2008) – Trentino-South / Tyrolen

Investering : budget för själva Manifesta: € ca 3,4 miljoner

Ytterligare investeringar i form av sponsring och upprustning av lokaler: € 7 miljoner

TOTAL INVESTERING: € 10,4 miljoner

DIREKT MÄTBAR KAPITALAVKASTNING: € 4,2 miljoner

MANIFESTA 8 (2010) – Murcia i dialog med Nordafrika

Investering : budget för själva Manifesta: € ca 3,35 miljoner

Ytterligare investeringar i form av sponsring: € 2 miljoner

TOTAL INVESTERING: € 5,35 miljoner

DIREKT MÄTBAR KAPITALAVKASTNING: € 15 miljoner

MANIFESTA 9 (2012) – Limburg

Investering : budget för själva Manifesta: € ca 4,25 miljoner

Ytterligare investeringar i form av sponsring: € 360 000

TOTAL INVESTERING: € 4,585 miljoner

DIREKT MÄTBAR KAPITALAVKASTNING: € 6 miljoner

Turistnäring: € 4,2 miljoner

Medievärde: € 29 miljoner

Fortsättning följer...

Den här förstudien är en introduktion till den ansökan som kommer att genomföras i mars 2014. Det är tveklöst en framgång och enorm möjlighet för Småland att redan kvalificera som sökande. Oavsett utfall på tävlingen så har det redan genererat flera värdefulla dialoger och samarbeten som kommer att gagna inte minst de institutioner som initierat och drivit frågan och som beviljades medel från Kulturbryggan för den här förstudien.

På kort tid har de politiker, tjänstemän och andra jag har kommit i kontakt i Småland med visat ett stort engagemang och just den entusiasm och samarbetsvillighet som krävs för att kunna åstadkomma en riktigt bra ansökan och förhoppningsvis möjliggöra för Småland att genomföra Manifesta 2018.

Jag ser fram emot fortsättningen.

Avsiktsförklaring - Manifesta 12 Småland 2018

Bakgrund

På uppdrag av Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län översände Landstinget i Jönköpings län den 15 januari 2014 ett Letter of Intent till International Foundation of Manifesta (IFM) i Amsterdam. De tre Smålandslänen med Öland, har i samförstånd åtagit sig att i maj 2014 ansöka om 2018 års upplaga av Manifesta - The European Biennial of Contemporary Art.

Denna avsiktsförklaring har tagits fram för att bekräfta samverkan mellan de tre länen och skapa de bästa förutsättningarna för kommande process. En tydlig avsiktsförklaring gällande finansiering och styrning av projektet är avgörande för att reglera ansvar och åtaganden mellan de tre regionerna. Det är även något som IFM ställer som krav när flera aktörer gör en gemensam ansökan om värdskap. För tydlighetens skull följer de tre länen gemensamma avsiktsförklaring i stora drag IFM:s villkor som förväntas vara uppfyllda i samband med officiell ansökan om värdskap. Skulle Småland och Öland utses till värdsregion utvecklas avsiktsförklaringen till ett avtal regionerna emellan.

Avsiktsförklaringen gäller förutsatt att erforderliga beslut om att ansöka om värdskap fattas i alla tre län.

Motiv för Manifesta i Småland 2018

Projektet är ett omfattande interregionalt samarbete med bakgrund i de regionala kulturplanerna och ett framgångsrikt utvecklingsarbete på bild- och formområdet i länen. Manifesta är mer än en konstutställning som varar ett par månader. Varje upplaga av Manifesta bygger på att den lokala kontexten är helt integrerad med utställningen vilket innebär att långvarig samverkan mellan det offentliga, akademien, institutioner, det fria kulturlivet och näringslivet är en utgångspunkt. Det som väckt IFM:s intresse för den småländska kontexten är framförallt vårt säregna kulturarv och den starka tradition som finns inom design, formgivning och hantverk. Kopplingen mellan konstnärlig praktik, produktion och tillverkning är något som kommer att skrivas fram i ansökan.

De tre länen ser följande gemensamma motiv till att ansöka om värdskapet 2018:

- Småland och Öland uppmärksammas på konstområdet nationellt och internationellt.
- Småland och Ölands medborgare får, via olika aktiviteter, utställningar och pedagogiska program, möjlighet att möta internationell samtidskonst av toppklass.
- Kulturinstitutionerna, det regionala kulturlivet och näringslivet får möjlighet att samverka med internationella konstnärer och nå en internationell publik.
- Besöksnäringen i Småland stärks genom regionala, nationella och internationella konstbesökare.
- Smålands tradition av innovation mellan konstnärer/designers och näringsliv förnyas.

Arbetet kommer att följas upp i samverkan med akademien, framförallt Linnéuniversitetet som uttalat ett intresse för projektet. De olika samarbeten som är aktuella vid tidpunkten för denna avsiktsförklaring kommer att skrivas fram i ansökan.

Finansiella åtaganden

I ett första steg tar de tre länen likvärdigt ansvar för kostnader kopplade till arbete med konceptutveckling och författandet av Smålands officiella ansökan till IFM om värdskap 2018. I detta arbete ingår även att ta fram ansökan om medfinansiering från Statens Kulturråd.

Blir Småland vid IFM:s styrelsemöte under sommaren 2014 utsedd till värdregion för Manifesta 2018, tecknas avtal innebärande finansiellt åtagande enligt nedan:

- *Transfer fee*, € 541 000 – betalas 2014, två veckor efter att avtalet tecknats
- *Minimum budget*, cirka € 4 400 000 – tillgängliggörs 2015-2018 (svenska kronor inom parentes)

2014	2015	2016	2017	2018	Totalt
€ 541 000	€ 400 000	€ 1 000 000	€ 1 000 000	€ 2 000 000	€ 4 941 000
(4 869 000)	(3 600 000)	(9 000 000)	(9 000 000)	(18 000 000)	(44 469 000)

Samordnande part, Landstinget i Jönköpings län, undertecknar avtal med IFM. Landstinget i Jönköpings län är även formell avsändare av Smålands officiella ansökan samt formell projektägare vid ansökningar om medfinansiering. Finansiering av värdskapet sker via medel från olika nivåer (europeisk, statlig, regional och lokal). De tre länen ska aktivt delta i arbetet med att finna en god samverkan med Statens

Kulturråd och andra intressenter avseende medfinansieringen. Finansiering kopplad till regional nivå delas likvärdigt av de tre länen, förutsatt en likvärdig geografisk fördelning av aktiviteter.

Juridiska åtaganden

IFM och samordnande part, Landstinget i Jönköpings län, grundar tillsammans en självständig stiftelse för den tolfte upplagan av Manifesta. Stiftelsens styrelse ska, enligt IFM:s villkor,¹ bestå av en likvärdig representanter från IFM och värdregionen. Representation från alla tre regioner ställs som ett krav gentemot IFM.

Två arbetsgrupper är ansvariga för det förarbete som genomförs inför den officiella ansökan om värdskap.

- En administrativ grupp bestående av länens regionala tjänstemän med kulturansvar.
- En konstnärlig grupp bestående av representanter för de kulturinstitutioner som tagit initiativet till att ansöka om Manifesta (i Jönköpings län: Vandalorum och Landstinget i Jönköpings län, avdelningen Bild och form/Kultur och utveckling, i Kalmar län: Kalmar konstmuseum och i Kronobergs län: Kulturparken Småland och Växjö konsthall). I gruppen ingår också ICIA – Institute for Contemporary Ideas and Art som anlitas för förstudie och ansökan.

De tre länen ska säkerställa att beredskap finns för arbete med förankring, extern finansiering och kommunikation om Småland blir utsedd till värdregion för Manifesta 2018. De tre länen ska också säkerställa att internt informationsutbyte och samverkan sker med respektive trafik- och besöksnärlingsorganisation för att skapa goda förutsättningar. Det fortsatta arbetet ska ske i nära samverkan och dialog med berörda aktörer.

Kulturella åtaganden

De tre länen ska verka i enlighet med Manifestas mål och syften² och garantera full konstnärlig frihet för de konstnärer och den personal som ska verka i regionen under arbetet med biennalen.

De tre länen ska medverka till att likvärdiga möjligheter skapas för en god uppmärksamhet över hela Småland samt skapa de bästa förutsättningarna för

¹ Se bilaga Bid Procedure Manifesta 12 – 2018. Observera att materialet inte ska spridas.

² Som ovan.

samverkande verksamheter och institutioner inför, och under, Manifesta 12 i Småland 2018.

Denna avsiktsförklaring har upprättats i tre likalydande exemplar varav parterna erhåller var sitt.

Ort och datum

Agneta Jansmyr
Landstingsdirektör
Landstinget i Jönköpings län

Ort och datum

Håkan Brynielsson
Regiondirektör
Regionförbundet i Kalmar län

Ort och datum

Peter Hogla
Regiondirektör
Regionförbundet södra Småland

Ort och datum

Håkan Jansson
Landstingsstyrelsens ordförande
Landstinget i Jönköpings län

Ort och datum

Lars Blomberg
Regionstyrelsens ordförande
Regionförbundet i Kalmar län

Ort och datum

Roland Gustbée
Regionstyrelsens ordförande
Regionförbundet södra Småland

manifesta°

INTERNATIONAL FOUNDATION MANIFESTA
BIDDING PROCESS MANIFESTA BIENNIALS

**BID PROCEDURE
MANIFESTA 12 – 2018**

Bid for Manifesta 12, 2018

1.0 Introduction

2.0 Bid Procedure

The stages for the selection of a host city/region are as follows:

- 2.1** Future Candidates present themselves by sending a *Letter of Interest*
- 2.2** Future Candidate sends *Letter of Intent*
- 2.3** Visit by Director IFM
- 2.4** Visit by Board IFM
- 2.5** Candidate sends official *Bidbook*
- 2.6** Selection of M12, 2018 Host made at the IFM Board meeting of April 2014
- 2.7** *Protocol* signed between IFM and Host City/Region
- 2.8** Founding of a new independent legal entity
- 2.9** Coordinator appointed
- 2.10** Curatorial selection
- 2.11** *Host Agreement* signed between IFM and Host City/Region
- 2.12** Press Conference

3.0 Conditions

- 3.1** Cultural conditions
- 3.2** Financial Conditions
- 3.3** Legal Conditions

Annex A Financial requirements

Annex B M12 Host Candidacy Timeline

PART 1: Introduction

Manifesta, the European Biennial of Contemporary Art

I.1 Introduction

Manifesta, the roving European Biennial of Contemporary art, changes its location every two years seeking fresh and fertile terrain for the mapping of new cultural topographies. This includes innovations in curatorial practices, exhibition models and education. Each Manifesta biennial aims to investigate and reflect on emerging developments in contemporary art within a European context. In doing so, we present local, national and international audiences with new aspects and forms of artistic expression. Manifesta aims to create a keen and workable interface between prevailing international artistic and intellectual debates, paying attention to the specific qualities and idiosyncrasies of a given location.

Manifesta originated in the early 90's in response to the political, economic and social changes following the end of the Cold War and the subsequent steps towards European integration. Since that time, Manifesta has developed into a traveling platform focusing on the dialogue between art and society in Europe. Manifesta has become a flexible and mobile structure, capable of continuously changing and reinventing itself. For each edition of Manifesta a new curator or team of curators is appointed who in turn invite artists from around the world to participate.

Any European city, region, island or multiple- city candidate can apply to host an edition of Manifesta. The board of the International Foundation Manifesta (IFM) selects the Host cities. Each Manifesta Biennial edition is mutually organized by the international Foundation Manifesta Foundation and the Host.

To enter the official selection procedure to become Host of a Manifesta Biennial a prospective host formulates a so-called 'Bid'. The Bid is a set of official documents in which the prospective Host commits to co-organize Manifesta – should they be selected – under a number of conditions. This paper gives detailed information about the Bid and the procedure to realize an official bid for Manifesta.

International Foundation Manifesta

The IFM (International Foundation Manifesta) is the initiator of the Manifesta Biennial and its related program and makes its know-how and experience available at the 'Manifesta at Home' office. Based at its headquarters in Amsterdam, the permanent team of Manifesta provides the backbone to our multi-faceted organization.

Manifesta is the title given to a European biennial exhibition, the network and all related European events. The title, the moral and intellectual assets of this event, including the network, archive and database are vested in the IFM, registered with its corporate seat in Rotterdam, The Netherlands (trade register of the Chamber of Commerce in Rotterdam, number 41158120). The IFM is a permanent knowledge-based organisation with full time employees and premises located in Amsterdam, The Netherlands. Control of the International Foundation and its assets is vested in the members of the International Board. The Foundation's office in Amsterdam, The Netherlands, executes the operational and strategic development of the International Foundation Manifesta.

2.0 M12 Bidding Procedure

2.1 Letter of Interest

Future Candidates present themselves by sending a *Letter of Interest* to the IFM. This letter states the applicant's interest in investigating the possibilities to host Manifesta. The letter does not yet present any form of commitment, but does indicate the candidate's willingness to officially investigate the possibilities together with local, national and international stakeholders. *The Letter of interest* can be on behalf of any type of legal entity (government, institution, foundation, school).

2.2 Letter of Intent

The following step in the bid procedure is the *Letter of Intent*. This letter officially indicates the intent of the prospective hosts partner, be it a governmental entity (municipal, regional or national) or non-governmental organisation to support the development of a bid for Manifesta.

The *Letter of Intent* should provide the Board of the IFM, which is responsible for appointing Manifesta Hosts, with an explanation of the geo-political, cultural and historical context of the candidate city or region and about the motivation of the city/region to host Manifesta. A direct link to the artistic infrastructure of the city or region should also be made. The *Letter of Intent* is sent on behalf of, and is signed by representatives of, the prospective host partner.

2.3 Visit by IFM

Once the *Letter of Intent* has arrived, the Director of Manifesta contacts the city's authorities to plan a visit. During this visit the structure of Manifesta is explained and eventually the conditions are clarified. The prospective partners show the venues or the sites where they would like to host Manifesta.

2.4 Visit by Board

The first reconnaissance visit by the Director of IFM is followed by a visit by a delegation of the IFM Board when and where applicable.

2.5 Official Bid - Bidbook

The official bid document brings together all conditions to become a candidate to host Manifesta in a single document. This is referred to as the *Bidbook*. The format of the *Bidbook* may be decided by the bidding party, but must contain:

2.5.a A signed statement by the candidate Host indicating its commitment towards the specific financial and logistic conditions set by the IFM¹

2.5.b A cultural profile of the city/region and its immediate surroundings

2.5.c A list of possible locations/venues

2.5.d An outline of the thematic concept for the exhibition based on the context of the city/region

2.5.e An overview of possible factors affecting the development of the project

2.6.f Collection of letters of support from municipal, regional and national stakeholders

¹ The IFM has the right to formulate specific and tailor-made conditions for each applicant, in order to ensure a variety of participating countries; furthermore each Manifesta Biennial strives to ensure new and innovative models for its artistic practices and curatorial structure.

2.6. Selection Procedure

2.6.a Host cities are selected by the IFM Board. The Board of the IFM aims to appoint Host Cities/Regions at least 2 years in advance in order to allow enough time to properly research, plan and develop the project.

2.6.b The IFM Board holds four meetings per year. The Manifesta 12, 2018 Host will be selected in the IFM board meeting in April 2014.

2.7 Protocol

After the Host City/Region is selected the *Protocol* is signed between IFM and the Host City/Region.

The *Protocol* is the first and principal agreement in which the IFM and the Host partner legalize the selection of a Host City or Host region. The format of the *Protocol* is supplied by IFM. On basis of the signed *Protocol* a new independent legal entity (Dutch Foundation) is established and members appointed. Only after the *Protocol* is signed may the Host selection be publically announced.

2.8 Legal entity (Dutch Foundation)

For each Manifesta edition a new legal entity is set up under Dutch law to be the basis for all financial, legal and administrative activities of the Manifesta edition. This foundation is referred to as *Foundation Manifesta 12*.²

2.9 Coordinator

IFM and Host City/Region nominate and appoint coordinator by means of an open call.

2.10 Curatorial selection

A new curator or team of curators especially selected for the location conceptualizes the final artistic content of each edition of Manifesta. The curator is responsible for the artistic content of the project. As an integral part of the concept of Manifesta, the board of the IFM is responsible for the selection of the curators. The selection is carried out by a subcommittee of the IFM Board together with some ex-officio members of the IFM. Once curators are appointed, contracts are signed by the new legal entity. The IFM supplies the curators' contracts.

2.11 Host Agreement

The *Host Agreement* is a detailed contract that specifically articulates the collaborative structures between the IFM, the new legal entity (Foundation Manifesta 12), curators and Host City/Region. The *Host Agreement* is signed by the Chair of Foundation Manifesta 12 and the Chair of IFM.

2.12 Press Conference

A press conference announcing first the selection of the Host City, and then later the appointment of the curatorial team, the Coordinator and team is realised according to an agreed timeline set out in the *Host Agreement*. IFM stipulates the time and place of this first press conference. Until that point all parties will observe a moratorium on public communication regarding the project.

² As legal structure and legal person, the format of a Dutch Foundation (Stichting) is transparent in its governmental structure, advantageous in terms of tax regulations and is efficient in set-up and development.

Part 3: Conditions

- 3.1 Cultural conditions**
- 3.2 Financial Conditions**
- 3.3 Legal Conditions**

In an official Bid the following conditions should be followed:

3.1 Cultural conditions

The prospective host agrees in writing with the aims and scope of Manifesta, the European Biennial of Contemporary Art.

3.1.a Aims of Manifesta, the European Biennial of Contemporary Art are:

- *To provide Europe with a international platform for contemporary artists who have not yet found their voice or institutional backing;*
- *To facilitate artistic exchanges between all professional groups and parties, especially those who have limited access to the market or established institutions;*
- *To respond to a commonly perceived need, by initiating new projects and new forms of artistic practice, to experiment with new curatorial methods and develop new audiences for contemporary art.*

3.1.b Scope of Manifesta, the European Biennial of Contemporary Art:

- *Deliberate nomadic structure*
- *Dutch initiative with international scope*
- *Manifesta cities-regions as innovative artistic projects*
- *Creating a network equally important as the biennial exhibition*
- *Artistic mediation by changing team of artistic directors and curators*

3.2 Financial Conditions

The Host agrees in writing to the following financial conditions:

3.2.a Transfer Fee

The Transfer Fee is a fee paid by the Host to the IFM for the transfer of the project and includes access to Manifesta brand, resources, networks and support by the experienced IFM team in developing, monitoring and executing the project.

The transfer fee for the project Manifesta 12 to the IFM is €541,000.

The Transfer Fee is separate from the minimum budget for the biennial edition and should be made available when the *Protocol* is signed.

The Protocol should be signed within three months of the selection of the Host. Payment of the Transfer Fee should be made within two weeks of the signing of the Protocol.

3.2.b Minimum Budget

In order to produce a successful execution of Manifesta 12, the Host should guarantee the availability of a minimum budget in an amount as stipulated by IFM per country in annex A.^{3 4}

³ The Manifesta Foundation reserves the right to stipulate conditions and division ratios of liquidity and cash budgets within the sum to be made available.

⁴ Previously Manifesta has worked with a fixed minimum budget which prospective host cities or regions had to commit in order to participate in the bid proceedings for a Manifesta Biennial. The system was implemented in order to ensure transparent proceedings and to stimulate candidate cities and regions from an as diverse as possible number of countries to make a bid for Manifesta.

6
Proprietary and Confidential: This document may contain confidential and/or privileged information. Use and/or distribution of material contained in this document without the express written permission of the International Foundation Manifesta is prohibited.

3.2.c The *Protocol* and *Host Agreement* supplied by the IFM set out the financial aspects of the Agreement.

3.2.d Manifesta seeks one primary partner to jointly run the project. Should multiple governmental authorities or organisations participate in the bidding process for Manifesta, it is important that clear agreements are made before handing in the bid regarding the delegation of funding and governance of the project.

3.3 Legal Conditions

The Host agrees in writing to the following legal conditions:

3.3.a The Initiating Partners of the Manifesta Biennial are the IFM and the Host City/Region.

3.3.b For all legal purposes the IFM will accept municipal, regional, national governmental bodies as Partners of the Manifesta Biennial as well as private organisations.

3.3.c The Initiating Partners (IFM & Host partner) will jointly found an independent legal entity in the form of a Dutch Foundation, which will be the financial, legal and administrative trust for the Manifesta Biennial. This Foundation will have full autonomy over the budget of the biennial within the scope of its aims and mission.

3.3.d The Initiating Partners guarantee the complete artistic independence of artists and staff in order to allow the elaboration of new and innovative models.

3.3.e The Board of the new independent legal entity to consist of:

- The Director of the IFM as Chair of the Board
- Equal representation of the IFM and the Host City/Region

Profiles of the board members are set and defined.

3.3.f The Manifesta Biennial is to be an independent organization and as such cannot be inserted or linked to an existing institutional context.

3.3.g Fiscal/Financial situation and applicable conditions need to be researched per country.

For more information please contact:

Hedwig Fijen, Director IFM
 Manifesta Foundation
 Herengracht 474
 1017 CA Amsterdam
 The Netherlands
 Phone: +31 20 672 14 35
 secretariat@manifesta.org

Annex A. M12, 2018 financial requirements

Manifesta 12 in 2018
Budget and Transfer fee levels

M12			
Country	Total Minimum Budget	Transfer fee	Total Minimum investment (Total budget + Transfer fee)
Austria	€4,326,529	€541,000	€4,867,529
Belgium	€3,908,083	€541,000	€4,449,083
Bulgaria	€2,554,450	€541,000	€3,095,450
Cyprus	€3,113,391	€541,000	€3,654,391
Czech Republic	€3,414,298	€541,000	€3,955,298
Denmark	€3,992,752	€541,000	€4,533,752
Estonia	€3,070,214	€541,000	€3,611,214
Finland	€3,927,996	€541,000	€4,468,996
France	€3,804,094	€541,000	€4,345,094
Germany	€4,113,487	€541,000	€4,654,487
Greece	€3,137,733	€541,000	€3,678,733
Hungary	€2,823,984	€541,000	€3,364,984
Iceland	€4,227,880	€541,000	€4,768,880
Ireland	€4,538,956	€541,000	€5,079,956
Italy	€3,404,865	€541,000	€3,945,865
Latvia	€2,878,686	€541,000	€3,419,686
Lithuania	€3,016,469	€541,000	€3,557,469
Luxembourg	€6,608,966	€541,000	€7,149,966
Malta	€3,243,229	€541,000	€3,784,229
Netherlands	€4,304,341	€541,000	€4,845,341
Norway	€5,123,032	€541,000	€5,664,032
Poland	€2,992,848	€541,000	€3,533,848
Portugal	€2,995,100	€541,000	€3,536,100
Romania	€2,424,598	€541,000	€2,965,598
Slovak Republic	€3,273,067	€541,000	€3,814,067
Slovenia	€3,419,967	€541,000	€3,960,967
Spain	€3,432,406	€541,000	€3,973,406
Sweden	€4,378,947	€541,000	€4,919,947
Switzerland	€4,494,677	€541,000	€5,035,677
United Kingdom	€3,968,442	€541,000	€4,509,442

Explanatory notes:

1. The variation of the budget per country is based both on fixed and variable costs of organizing a Manifesta biennial. Part of the budget is calculated relative to the gross domestic product at purchasing power parity (GDP-PPP) of countries per capita as set by the IMF. Budgets are indexed annually based on IMF data at the discretion of IFM Board.
2. Please note that the transfer fee is not included in the minimum budget and should be added to the sum for an indication of the total minimum investment for a prospective host.
4. All rates are indexed for M12, 2018 bids.
5. Should your county not be on the above list please contact IFM for a custom calculation.

Annex B: Manifesta 12, 2018 Host Candidate Bidding and start-up timeline

2012-2013	Letter of Interest
15 Jan 2014	Letter of Intent
Dec-Jan 2013	Research visit by Board and Director IFM
March 2014	Candidate submits official Bidbook
April 2014	Selection of Host made at the IFM Board meeting
End July 2014	Protocol signed between IFM and Host City/Region (within 3 months of selection of the Host)
Mid July	Payment of Transfer fee (within 2 weeks of signing of Protocol)
Late 2014	Founding of a new independent legal entity (Dutch Foundation) and Host Agreement signed between IFM and Host City/Region
2014-2015	Coordinator appointed
2015	Curatorial selection
Mid-2015	Minimum budget made available
Mid-2016	Biennium period begins
Mid-2018	Manifesta 12 Biennial

Ärende

Ansökan om bidrag för att tillsammans med Kronobergs och Kalmar län arrangera Manifesta 2018

Sökande

Landstinget i Jönköpings län, org nr 232100-0057, Landstingets kansli, Box 1024, 551 11 Jönköping.

Kulturrådets beslut

Statens kulturråd beviljar 5 100 000 (fem miljoner ett hundra tusen) kronor i bidrag för arbetet med projektet Manifesta i Småland 2018. Beloppet beviljas under förutsättning att Jönköping (projektledning), Kronoberg och Kalmar utses att arrangera Manifesta 2018.

Utbetalning av bidraget sker till det plus- eller bankgiro som bidragsmottagaren har angett.

Bidraget är förenat med särskilda villkor, se *villkorsbilagan*.

Ansökan

Landstinget i Jönköping avser att tillsammans Kronobergs och Kalmar län ansöka om att få arrangera Manifesta 2018. Manifesta – The European Biennial for Contemporary art – beskrivs som en av de ledande biennialerna inom samtidskonst i världen. Organisationen är baserad i Amsterdam och beslut om vilken/vilka städer eller regioner som ska stå som arrangörer utses av Manifestas styrelse och direktör.

Förutsättningarna för de tre Småländska länen att stå som arrangörer finns beskrivna i en förstudie som presenterades under hösten 2013. Resultaten från förstudien är att Manifestaorganisationen utsett Småland att bli en av fyra sökande. I ansökan betonas att projektet är väl förankrat i politiken, bland institutioner, universitet, det fria kulturlivet, företagare m fl som vill samarbeta inom projektet.

Ett motiv för regionerna att ansöka om att få arrangera Manifesta är den långa tradition som finns i Småland inom design, formgivning och hantverk. I ansökan till Kulturrådet beskrivs att Manifesta är mer än en tre månaders utställning, och att den pedagogiska verksamheten är en grundpelare. Genom olika programaktiviteter i samarbete med skolor, föreningar och institutioner etableras stabila relationer och man når ut till barn och unga.

Projektet pågår under perioden 2014-2018 och den totala budgeten för hela perioden är beräknad till ca 47 miljoner kronor. Jönköpings läns landsting som utgör projektledning avser att söka ytterligare 17 miljoner från Kulturrådet under de år som projektet pågår.

Skäl för beslutet

Tillämplig reglering

Kulturrådet disponerar under budgetåret 2014 medel för fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet under anslag 1:6 ap.1 *Bidrag till regional kulturverksamhet*.

Utgångspunkter för bedömningen

I förordningen (2012:515) med instruktion för Kulturrådet anges att myndigheten särskilt ska verka för konstnärligt och kulturpolitiskt värdefull utveckling inom verksamheter som rör regional kulturverksamhet. Vidare ska Kulturrådet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barn- och ungdomsperspektiv samt även främja ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete i sin verksamhet.

Av Kulturrådets regleringsbrev för 2014 framgår att regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden är barns och ungas rätt till kultur, kulturarv för framtiden samt förbättrade villkor för den nyskapande kulturen.

Bedömning

Det är Kulturrådets bedömning att projektet uppfyller flera av de kriterier som finns för anslaget, det gäller konstnärlig förnyelse, kvalitet och ökad tillgänglighet. Det har en stark internationell prägel och samarbeten kommer att etableras med aktörer utanför Sverige, därutöver är projektet interregionalt med tre samverkande län. Det finns god förankring bland institutioner, organisationer och kontakter är etablerade med universitet och högskolor. I ansökan lyfts också den pedagogiska dimensionen som betydelsefull. Det finns ett intresse från flera möjliga samarbetsparter på nationell nivå bl a Statens konstråd. Kulturrådet bedömer att projektet kommer att ge långsiktiga effekter för den samtida konsten inte enbart i de tre regionerna utan även på en nationell nivå.

Kulturrådet finner således skäl att bevilja ett bidrag om 5 100 000 kronor för arbetet med *Manifesta i Småland 2018*.

Handläggningen av ärendet

Detta beslut har fattats av generaldirektören Staffan Forssell efter föredragning av Erik Åström. I beredningen av ärendet har även avdelningschefen Benny Marcel, enhetschefen Mika Romanus samt handläggarna Bongi MacDermott, Jelena Jesic och Jochum Landin deltagit.

På Kulturrådets vägnar

Staffan Forssell

Erik Åström

VILLKOR

Dessa villkor gäller **den som beviljats bidrag** från Kulturrådet.

- Projektet eller verksamheten *ska* genomföras enligt ansökan.
- Väsentlig ändring i förhållande till vad som angivits i ansökan *ska* snarast meddelas Kulturrådet.
- Observera att detta även gäller förändringar i budget gällande t.ex. medfinansiering eller kostnader.
- Sådana ändringar kan innebära att bidraget eller en del av bidraget måste återbetalas.
- Fullständig redogörelse för projektet eller verksamheten och för hur stödet använts *ska* lämnas till Kulturrådet senast vid den tidpunkt Kulturrådet bestämmer. För detta bidrag *ska* redovisning ha kommit in senast 31 mars 2015.
- För projekt som löper över mer än ett år, och där sökande i februari 2015 ämnar söka bidrag för år två eller tre, *ska* en delredovisning lämnas senast 2 mars 2015.

Bidragsmottagaren *ska*

- följa de regler för bokföring, revision och redovisning som gäller för den bolagsform och verksamhetsomfattning bolaget, stiftelsen, den ideella organisationen eller den enskilda näringsidkaren har.¹
- följa vid varje tidpunkt gällande regler beträffande inbetalning och redovisning av skatt respektive arbetsgivaravgifter
- på begäran lämna de redovisningshandlingar som Kulturrådet vill ta del av
- på begäran lämna revisorsintyg eller revisionsrapport som visar hur bidraget förbrukats,
- meddela Kulturrådet om man ändrar uppgifter om namn, organisationsnummer, adress och plus- eller bankgiro.

INFORMATION

I tidskrifter eller i relevant informationsmaterial t ex affischer, programblad, etc. bör det framgå att Kulturrådet har beviljat bidrag för projektet. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets hemsida, <http://www.kulturradet.se/sv/Om-kulturradet/logotyp/>. Kulturrådet ska aldrig anges som medarrangör.

Kulturrådet skickar **kontrolluppgifter** till Skatteverket beträffande bidrag som utbetalas till enskilda näringsidkare.

¹ Se Kulturrådets hemsida, www.kulturradet.se.

Regionala utvecklingsdelegationen §§ 72-81

Tid: 2014-05-26 kl.13.00-16.10

Plats: Vandalorum, Värnamo

§ 77 *Manifesta*

LJ Ordföranden meddelar att några av delegationens ledamöter
2014/ haft telefonmöte på morgonen med Regionförbundet Södra
43 Småland och Regionförbundet i Kalmar län. Beslut om Kulturrådets medverkan är fattat och beslut är också taget i Regionförbundet Södra Småland och Regionförbundet i Kalmar tar beslut om sin medverkan den 5 juni. Ansökan till Manifesta ska vara inne den 14 juni och beslut om värdskap för utställningen väntas i slutet av juni.

Beslut

Regionala utvecklingsdelegationen föreslår
Landstingsstyrelsen besluta

att godkänna *Avsiktsförklaring – Manifesta 12 Småland 2018* enligt bilaga

att tillsammans med Regionförbundet Södra Småland och Regionförbundet i Kalmar län, skicka in ansökan om 2018 års värdskap för den tolfte upplagan av Manifesta – The European Biennial of Contemporary Art

att ansökan görs under förutsättning av deltagande också av Regionförbundet Södra Småland, Regionförbundet i Kalmar län och Statens kulturråd samt

att Landstinget i Jönköpings läns finansiella åtagande uppgår till max. 8 233 000 för hela arrangemanget.

Utdrag: Landstingsstyrelsen

Vid protokollet

Regionala utvecklingsdelegationen §§ 72-81

Tid: 2014-05-26 kl.13.00-16.10

Lena Bohman Hjelmstedt

Justeras

Rune Backlund

Carina Ödebrink

Agneta Johansson

Rätt utdraget,
Intygar

Anneli Andersson